Nro 89.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 8. SIERPNIA ROKU 1798. WE SRZODĘ

z Petersburga 16. Lipca.

Imperator Jmść oświadczyc raczył ukontentowanie swoie Szefowi JEY IMPERATORSKIEY MOSCI Leib Kirassyerskiego półku Generał Maiorowi Obreskow za porządek i dobre onego ćwiczenie. Przyięty do Imperatorsko Rossyiskiey służby, i na flotcie okrętowey Baltyckiego morza pomieszczony iest, Angielskiey morskiey służby Porucznik Skill, w tey którą miał randze.

Kommandorami naznaczeni regimentow Pawłowskiego Grenadyerow, Półkownik Muchanow. Kexholmskiego Muszkietierow, Półkownik Mortianow. Białozierskiego Podpółkownik Serbin: Jeleckiego Podpółkownik Witowtow. Graffa Elmpta Półkownik Budber. Czernihowskiego Podpółkownik Blankennahel. Wiborgskiego Półkownik von Miller. Staroinhermonlandzkiego Półkownik Korf. Riażskiego Maior Łaptiew.

Podobną rangę otrzymali w regimentach garnizonowych. Winymitinowa, Podpółkownik Briżhałow. Bekleszewa, Półkownik Horożańskoy. Tizenhauzena, Maior Szreiter. Nabokowa, Maior Hubaczewskoy Ptutałowa, Maior Kasahowskoy. De castro Lacerda, Podpółkownik Kabrit. Uskowa, Podpółkownik Harbunow. Rechenberga Maior Popow.

Kapitanem Portu Chersońskiego naznaczony: Czarnomorskiey flotty Kapitan pierwszey rangi Sieniawin. Otrzymali rangę Półkownikow Podpółkownicy: Swity JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Dibidcz Smoleńskiego półku dragonii Cimerman Jeleckiego regimentu muszkietyerow Maior Erihson naznaczony Kommendantem batalionu grenadyerow złożonego z rot tegoż i Kutuzowa regimentu.

z Wiednia 18. Lipca.

Pewszechne iest rozumienie, iż wszystkie trudności, iakie między Dworem Cesarskim i Francyą zachodziły, w Selz ułatwione zostały; na co iednak nie mamy urzędowego doniesienia. Według listow odebranych z Semlina, Passwan Oglou buntownik, nie mógł nakoniec ustrzedz się domowych zasadzek, i przez własnych żołnierzy zamordowany został w Widdinie.

z Londinu 17. Lipca z Gazety Berlińskiey.

Próżną mieliśmy nadzieię, że domowe rozruchy Królestwa Irlandzkiego, weżma prędki koniec. Według rapportow teraz odebranych, buntownicy tylekroć porażeni, na wielu mieysceach przymuszeni do złożenia broni i wydania dowodzcow rzadowi, zaczynaią głowę podnosić; mnogie ich diwizye ukazuią się razem w rozmaitych Powiatach, i liczbie dość znaczney.

Zamiarem rokoszanow teraz bydź się zdaie opanowanie Dublinu. Lecz Wice Król Lord Cornwallis przedsięwziął nayskuteczniewsze środki, ażeby zamysł ich zupełnie w niwecz obrócony został. Corpus buntownikow 5. lub 6. tysięcy ludu wynoszące, pomkneło się niedawno do Dunboye o mil 8. od stolicy, lecz podobno czas iest niedaleki, gdy tego żałować będą.

Wice Król pomienione mieysce woyskiem otoczyć kazał, i nieomylna iest nadzieia, że Defenders do złożenia broni tam będą przymuszeni. Zbroyne ich kupy snuią się nieprzestannie w Dublinskich okolicach, lecz nie tylko ten iest ich zamiar. Przyimuią i do głównego obozu odsyłaią uciekaiących z miasta rzemieslnikow, służących, i tym podobnych zbiegow.

Od tego czasu iak w Irlandyi domowa zapaliła się woyna, 17. tysięcy rozmaitego ludu z Dublina wyszedłszy, przyłączyło się do buntownikow. Dawno im trzeba było z głodu ginąć w Prowincyach południowych; tak iest kray ogniem i mieczem dziś zniszczony; gdyby północne nie dostarczały żywności, w ostatnich iednak nienaruszona dotąd spokoyność panuje.

Zważaiąc ogromną liczbę i zawziętość Defenders lękaćby się należało przedłużenia wnętrznych rozruchow, gdybyśmy nie wiedzieli, że część większa ludu nie ma broni. Wiele oney rokoszanie w

bitwach stracili, więcey dobrowolnie wydali zwycięzcom; dowoz nowey zamknięty iest flottami Królewskiemi. Toż samo rozumieć trzeba o niedostatku ammunicyi.

Naywiększa rokoszanow potęga stoi teraz o mil 12. od Dublina, w powiecie pełnym skał, błota, i lasow nieprzebytych nie podobna byłoby regularnemu żołnierzowi siłą zdobywać niedostępne stanowiska; lecz iest na to łatwieyszy sposob; rozmaite regimenta stanęły około, nie dopuszczaiąc żadney żywności, tak zwycięztwo prędsze i pewnieysze.

Z drugiey strony w Hrabstwie Wicklow pod Blessington maią Defenders oboz mocno oszańcowany. Ten Wodzowie nasi dobyć szturmem zamyslaiąc, woyska zewsząd ruszyli. Czekamy wkrótce rapportu o krwawey bitwie. Niektóre gromady zbuntowane przyimuiąc pardon ofiarowany przez nowego Wice Króla, ten warunek położyły, ażeby dowodzcow, nawet deportacyą do Botany-bay nie karano.

Z przednieyszych ieden Aylmer podpisawszy kapitulacyą, musiał stawić kaucyą na 12. tysięcy FS. iako ustąpi z Królestwa, i bez pozwolenia rządowego nie powróci do Oyczyzny. W Parlamencie Dublińskim wkrótce podobno będzie podana propozycya, ziednoczenia na potomne czasy Królestwa Irlandzkiego z W. Britannią. Reprezentantow ostrzeżono, ażeby dnia pewnego na sessyą stawali.

Kommodor Blankett z iednym okrętem od 50. armat, i dwóma fregatami wypłynoł do przygórka Dobrey Nadziei, zkąd ma do Indyi Wschodniey pośpieszyć. Nie słyszemy iednak, ażeby woyska z Portugallii lub Gibraltaru wychodziły na obronę osad naszych. Z Madras iest wiadomość że nowa flotta ma bydź wysłana na zaięcie wysp Filippińskich, czegośmy w roku zeszłym dokazać nie mogli.

Przyprowadzono do Portsmouth fregatę Francuzką od 44. armat pod Peremark w odnodze Audierne zabraną. Powracała z wysp de France i Bourbon. Po uporczywey bitwie z fregatą naszą la Pique, obie na piaskach osiadły. Inne statki Angielskie przybywszy na ratunek, po nowey utarczce, Francuzką podniosły, swoię zaś zpalić musiały.

Umarł niedawno Jennings, ieden z naybogatszych w Królestwie mieszkańcow licząc wieku swoiego lat 100. Synom Lorda Curzow zapisał cały maiątek, wynoszący 2. milliony FS. z których część większa pożyczona iest skarbowi publicznemu; przez listy prawie dziesięć procentow odbierać nie chciał, przez co się summa powiększyła. Jennings był bezżenny, i bardzo skąpy.

Młoda dama, Sekty Kwakrow, ubolewaiąc nad zepsuciem obyczaiow teraznieyszego wieku, przedsięwzięła zachęcać narod do poprawy onych, i cały maiątek na to poświęciła. Zwiedzaiąc rozmaite mieysca, zachęca słuchaczow do cnoty, za pomocą trzech kobiet wieku podeszłego. D. 9. w Leicester kazała bardzo wymównie. Ma nadzieię, że iey opowiadanie nie będzie bezskuteczne.

z Paryża 19. Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Minister Morski odebrał z S. Domingo kapitulacyą, przez Generała en chef Toussaint i Wodzow Angielskich podpisaną, która trzy miasta w ręku nieprzyiacielskich dawno będące powróciła Rpltey. Woienny zaś pisał do Generałow diwizyami kommenderuiących, zalecaiąc ażeby wszelkich środkow użyli na zapobieżenie dezercyi, która wiele regimentow znacznie osłabiła.

Goniec do Posła Liguryiskiego przysłany z Genui przywiozł wiadomość, że strony woiuiące we Włoszech, wróciły sobie nawzaiem wydarte miasta. W Piemontskim woysku distingwował się męstwem regiment, z emigrantow Hrabstwa Nice złożony. Przed zawieszeniem broni wieśniacy, którym się uprzykrzył naybardziey, w znaczney liczbie zgromadzeni, część onego w pień wycieli.

Zeglarz powietrzny Blanchard w Rouen 6. ballonow przygotował, w których z przyiaciołami dobranemi odprawić ma 49. podróż. W naszey zaś stolicy Garnerin swoię pomyslnie zakończył. Spektatorowie 30 tysięcy liwrow zapłacili. Obiecuie drugą w strony dalekie, która naukom pożytek ma przynieść. W pierwszey towarzyszyła podróżnemu P. Henry, lat 21. maiąca.

Listy z S. Pol de Leon pisane donoszą, że niektóre powiaty Departamentu Finisterre są zagrożone odnowieniem woyny domowey. Powstali Szuanie w tamtych okolicach. Jakoż Generał armia zachodnią kommenderuiący doniosł o kilku zaszłych utarczkach; we wszystkich rząd miał otrzymać zwycięztwo. Wielu dowodzcow buntu życie utraciło.

Direktoryat podeyścia nawet używa na zchwytanie podeyrzanych osob. Tak niedawno kazał ogłosić, że po zakończonym domow przetrząsaniu wolno iest obywatelom nawet bez świadectwa wychodzić. Wielu tym sposobem wpadło w ręce żołnierzowi. Między innemi złapany iest Hrabia Rochecotte, sławny pod czas woyny domowey Generał Wendeyczykow.

Pokazało się teraz dla czego twierdza Ehrenbreitstein tak dawno opasana, wziętą przecie nie iest. Generał Turreau kazał aresztować Officyera w Coblentz kommenderuiącego z kilko spólnikami. Ci przez

czas długi utrzymuiąc z garnizonem Niemieckim zakazaną korrespondencyą, skrycie pozwalali żywność wprowadzać. Nie dawno ieszcze trzy baty do miasta zawinęły.

Niektórzy z Prawodawcow dociekli, że Szpitale woyskowe tego roku równie są liczne, iak były r. 1794. kiedyśmy 14. armii utrzymywać musieli, chorych iednak żołnierzy albo w nich nie ma, albo też bardzo mało. Wydatek na lekarzow, lekarstwa &c. niezmierny. Rady o tym uwiadomione postanowiły zapytać się o przyczynę bezprawia Direktorow.

Dawno żadnych nie mieliśmy wiadomości z Departamentow Rpltey południowych. Listy z Aix napełnione są opisaniem zbrodni, które dziś popełniaią bezkarnie morderey po drogach, wsiach i miastach. Wielu obywatelow życie utraciło. Urzędnicy w zachowaniu praw i bespieczeństwa powszechnego niedbali, złe pomnażaią nie daiąc dzielney pomocy, mianowicie wieśniakom.

Z fregatą La Seine przez Anglikow blisko Rochelle zabraną, płynęły z osad naszych w Afryce dwie inne, o tych ponieważ nie ma żadney wiadomości, wnosić trzeba że się nieprzyiaciołom dostały. Dupont Syn uczonego Dupont de Nemours był wyznaczony Konsulem Generalnym Rpltey u stanow Amerykańskich, lecz podobno Kongres uznać i przyiąć go nie chce.

Ze Włoch odebrać miano wiadomość że w kilka dni po ogłoszeniu amnestyi, przez którą Król Jmść Sardyński Piemontskim insurgentom pozwalał do Oyczyzny powracać spokoynie, 700. ich przybyło do wsi Bosco. Tam stanowszy, nie wiadomo iakim sposobem wszyscy wyrznięci zostali. Czekamy potwierdzenia tego przypadku, który nowych rozruchow bydź może przyczyną.

Dzień 14. Lipca był obchodzony u nas z zwykłą uroczystością. Generał en chef armii Moguńckiey Joubert rozkaz odebrał wszystkie regimenta zgromadzić do obozow; główny ma bydź wytknięty nad rzeką Sieg. Pomieniona armia wzmocniona ieszcze będzie 16. tysiącami, które z wnętrznych Departamentow ruszono ku Renowi. Mówią o ścisłym opasaniu Ehrenbreitsteinu.

z Liworny 6. Lipca z Gazety Berlińskiey.

Dnia zawczorayszego przybył tu statek Grecki, z portu Maltańskiego wysłany d. 19. Czerwca. Buonaparte zostawiwszy 5. tysięcy żołnierza na załogę d. 17. z całą flottą i przewozowemi statkami przedsięwziął dalszą podróż, płynąć zaś miał do Candyi i Cipru, gdzie iak mówią, za pozwoleniem Sułtana, woysko na ląd wysadzi. Eskadrę Admirała Nelson d. 20. postrzeżono przed portem Messińskim.

z Medyolanu 7. Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Odbieramy wiadomość z Florencyi, że za przybyciem gońcow Hiszpańskich, Francuzkich, i Niemieckich do pomienioney stolicy, głośno mówić zaczęto d. 3. o blisko następuiącym wyieździe Oyca S. do Sardynii. Jego świątobliwość w Cagliari mieszkać będzie, gdzie dóm wygodny przygotowano. Familia zaś Oyca S. zostanie we Włoszech.

Nie prędko wszakże ta podróż nastąpi. Pierwszy lekarz Oyca S. Rossi, i wielu Toskańskich na radę wezwani, oświadczyli, że w teraznieyszym stanie Pius 6. nie może przedsięwziąć żeglugi bez naywiększego niebespieczeństwa. Od tego czasu iak mieszkać zaczął w klasztorze Kartuzow pod Florencyą, zdrowie iego znacznie iest osłabione.

Mówią powszechnie, że Rplta Łukieska bliską iest zguby. Jest do tego nie małe podobieństwo zważaiąc iż woyska Cisalpińskie na iey granicach zgromadzać się zaczęły. Te zaś regimenta nasze, które od Piemontu kordon rozciągały, powracaią na dawne stanowiska, po zakończoney woynie między Ligurami i Królem Jmścią Sardyńskim.

Generał en chef Brune w ostatnich dniach zeszłego miesiąca podał rządowi naszemu oświadczenie. Według onego wyrazow, traktat Tolentiński zniszczonym został przez odmiany zaszłe w Państwach Kościelnych. Gdy zaś Rplta Francuzka wieczne z Cisalpinami przymierze podpisuiąc, to tylko im ustąpiła, co na on czas do niey prawnie należało:

Z tąd łatwy wniosek, że Opactwa, kommanderye, i inne beneficia znayduiące się w legacyach: Bononii, Ferrary, i Romanii, których Rplta Cisalpińska przed d. 21. Marca w swoią dzierżawę nie wzięła, stały się własnością Francuzow. Zaleca się przeto urzędnikom skarbowym, ażeby pomienione beneficia sekwestrowali imieniem Direktoryatu Paryskiego.

Los tak zrządził, że Direktor Cantarini urząd swóy zakończył. Rady narodowe od dwóch dni zatrudniaią się wybraniem następcy. Z Brescia donoszą iż woyska Cisalpińskie i Francuzkie w Okolicach tego miasta zgromadzone, rewią odprawiły pod Kommendą Generała Sawre. Od nie małego czasu w Kraiu naszym nie słyszemy o wnętrznych rozruchach.

Rzecz iest pewna, że Ligurowie nie raz przez woyska Piemontskie porażonemi byli, chociaż o tym nic nie mówił ich Direktoryat. Mianowicie diwizya na podbi-

cie miasta Oneille wysłana, znaczną klęskę poniosłą; 200 ludzi garnizonowych uczyniwszy wycieczkę niespodziewaną, cały oboz 6 tysięcy żołnierza liczący mężnie rozgromili.

14 redut Liguryiskich zdobył zwyciężca, zabrął 33 działa, 2. Możdżerze, 23 chorągwie, i 300 ieńców. W Genui rozumiano, że tak wielka porażka nie mogła niebydź skutkiem zdrady: oprócz wyliczonych kórzyści, Piemontczykowie szturmem wzieli miasta Liguryiskie: Piewe, i Porto Maurizio; więceyby ieszcze dokażali, gdyby ich nie wstrzymało zawieszenie broni.

Przerażony Direktoryat posłał w tamte strony kilku Kommisarzów, roskazuiąc pilne czynić indagacye, kto tey klęski był przyczyną. Ordynanse Generała en chef Brune dalszemu krwi rozlaniu zapobiegły. Gdy to piszemy przywrócona iest zupełna spokoyność w całym Piemoncie, iako też na granicach naszych i Liguryiskich.

z Turinu d. 7 Lipca z Gazety Berlińskiey.

Na dniu 3. teraźnieyszego miesiąca, według umowy podpisaney w Mediolanie przez Generała en chef Brune i Margrabię S. Marsan, citadella nasza Woysku Francuzkiemu wydaną została. Wkroczyli do niey Republikanie w liczbie 1500 żołnierza; dotąd karność za howuią; Officyerowie ich i nasi codziennie iedni drugich do siebie zapraszaią na bale i biesiady.

Odebraliśmy od wodzow naszych urzędowy rapport o bitwie pod Oneille stoczoney z Ligurami d. 27 Czerwca. Miasteczko pomienione małe iest, i słabym opasane murem; garnizon nie wynosił nad 300 żołnierzy. Liguryiskie Woyska z 6 tysięcy ludu złożone, po kilkodniowym opasaniu, czyniło wszelką gotowosć do porządnego twierdzy oblężenia.

Kommendant nie miał ieszcze roskazu zaczynać kroki nieprzyiacielskie; przetoż mieszkańcom nie pozwolił wziąć się do broni. Lecz gdy Ligurowie rozpoczeli bombardowanie, wszyscy się natychmiast uzbroili; kobiety nawet okazuiąc odwagę płci tey nie właściwą, niosły ammunicya do batteryi, a kilkakroć wszczęty w mieście pożar, same przygasiły.

Widząc kommendant, że przedłużonego bombardowania trudno mu wytrzymać, pełen ufności w męstwie ludu i rycerstwa, dwie razem wycieczki uczynić kazał. Powiodły się nad nadzieię. Kompania regimentu Coni, od 60 ochotników wsparta bagnetem zdobyła 11. redut Liguryiskich; druga diwizya 3 inne zaieła; z tych 4 osadzone były Artylleryą.

Szturmowano potym do batteryi, z których do Oneille bomby latały; wszystkie opuscili Ligurowie porażeni 33 armaty, 2 możdżerze, 23 chorągwie, kilka par Koltow, 400 Jeńców, nam się dostało; między ostatniemi iest kilka Szefow i wielu officyerów. Nie trzeba przydawać, że po tey klęsce nieprzyiaciel o bombardowaniu miasta myslić przestał.

Zwyciężca Kommendant ruszywszy w pole zabrał miasta: Porto Maurizio, i Diana; wioski okoliczne poddały się bez odporu. Żadnych tam nie wprowadzono nowości. W drugiey stronie Ligurom nie powiodło się oblężenie miast Ormea i Garessio, gdzie nawet stracili 3 działa i 5 haubic; miasto Piese i kray cały od Golizzano do mostu Nova, zdobyli Piemontczykowie.

Gdy w obozach później głoszono zawieszenie broni, Ligurowie oprócz Serravalle, Carosio, i Loano, miast naszych, nic nie mieli. Król zaś Jmć Sardyński trzymał Pieve, Cofio, Mendatico, Pornasio, Galizzano, Erli, Carpanna, Armo, Porto Maurizio, S. Lorenzo, Poggi, Piani, Caramagna, Ricci, Mazzabovi, Artollo, Diano, i wiele mieysc pomnieyszych.

Zakończywszy tak woynę krótką, lecz krwawą, niespodziewaliśmy się słyszeć o nowych utarczkach. Dziś odbieramy iednak wiadomość, że Ligurowie, czyli też insurgenci, nie wiadomo, chcieli nam ubiedz Alexandrią, maiąc w mieście przyiacioł, którzy im bramę otworzyć przyrzekli. Stało się, że zamachy szkodliwe w niwecz obrócone zostały.

Już 1200 nieprzyiacioł wyszedłszy z Seravalle, przybyli do Bormida, nie daleko Casina Grossa; w tey chwili dwa eskadrony Kawaleryi Piemontskiey mężnie uderzywszy, bez żadney trudności całą gromadę rozpędziły, 20 legło na boiowisku, 60 w niewolę zabrano, u których znalazły się bardzo ważne pisma; trzy działa i kilka wozow ammunicyinych w zdobycz poszły.

z Genui 30. Czerwca, z Gazety Frankfortskiey.

Korzyści któreśmy nad nieprzyiacielem odnieśli pod Serrawalle i Loano, winnismy dzielney pomocy insurgentów Piemontskich. Lecz z drugiey strony klęskę nam zadano pod Oneille bardzo wielką. W Królewskim woysku był regiment złożony z Obywatelow Miasta i Krain Nice, którzy po zaięciu Oyczyzny swoiey Francuzkim orężem R. 1792 do Piemontu ustąpili.

Ten regiment dał zwycięztwo nieprzyiacielowi; on spalił, lub zrabował kilka wiosek, on Kray nam wydarł między Oneille i Vintimiglia leżący. Na ten odgłos powstał rozruch w Hrabstwie Nice, dziś Departamencie Alp nadmorskich; lud buntem groził. Administratorowie zachęcali do pokoiu. Lecz podobno po zaszłey ugodzie z Dworem Turińskim, wszyscy ucichną.

N^ro 89.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 8. SIERPNIA ROKU 1798. WE SRZODĘ

z Turinu 2 Lica z Gazety Frankfortskiey, Dokończenie Manifestu Gubernatora Turinu.

W Oycowskim sercu Króla Jmci, nieporównane dobro pokoiu przewyższa wszystkie względy; przetoż Król Jmć nie odmówił żadney ofiary, któraby koniec mogła położyć Woynie w skutkach okropney i wątpliwey. Ma nadzieię Monarcha, że Direktoryat umieiąc cenić rzetelność i zaufanie iego, z swoiey strony wypełni wszystko do czego się obowiązał uroczyście.

Tym sposobem Król Jmć otrzymał broni zawieszenie, zaprzestanie krokow nieprzyiacielskich, oswobodzenie Piemontu od niesłuszney napaści, otrzymał pokoy i zaręczenie rządu Francuzkiego, że nowe buntownikow przedsięwzięcia, którzyby zamieszać chcieli domowy u nas porządek, albo iuż nie nastąpią, albo prędko i przykładnie ukarane będą.

Poczyniwszy więc umowy na zapobieżenie kłótniom i skargom obustronnym ludu naszego z iedney woysk Francuzkich z drugiey, które w Citadelli stać maią; Król Jmć ma nadzieię, że i pomienione Woyska zachować zechcą karność, i obywatele Turinu wzgląd dla nich przyzwoity, chroniąc się pilnie naymnieyszey zaczepki.

Gdy więc Monarcha nasz powierzył skład naydroższy, twierdzą Państwa stołeczną, Woysku Francuzkiemu, dla własnego bespieczeństwa, donosząc o tym wiernym poddanym, roskazuie i zaleca, ażeby z nich każdy zachował się w pokoiu, pod boiaźnią kary prawem na przestępcow przepisaney.

z Rzymu 2. Lipca z Gazety Berlińskiey.

Generał S. Cyr prawem teraz ogłoszonym, zgasił wszystkie bractwa, oratoria, Kongregacye świeckie, w całym Panstwie niegdy Kościelnym. Maiątek ich oddany będzie na szpitalów utrzymanie i polepszenie. Jnna ustawa przepisuie, ażeby każden z Biskupow kraiowych nie miał dochodu rocznego nad 2500 szkudow; reszta ma być wnoszona do skarbu publicznego.

Tenże Generał roskazał Prawodawcom naszym, ażeby pod rozrządzenie i wolny szafunek Rzymskich Konsulow oddali dobra narodowe, których by wartość wynosiła 6 millionow 500 tysięcy Szkudow. Ta summa służyć będzie w roku następuiącym na żołd, &c. Armii Rzymskiey, i Francuzkiey, uzbroienie flotty, zakupienie broni, i tym podobne wydatki.

z Triestu 6. Lipca z Gazety Lipskiey.

Dnia wczorayszego zawinoł tu zbroyny statek Hiszpański, d. 21 Czerwca z Maltańskiego portu wyszedłszy pod żagle. Kapitan Femenoas powiada, że d. 13 5 tysięcy Francuzow obieło wszystkie twierdze; d. 15 cała flotta wyszła pod żagle ku Wschodnim stronom. D. 23 płynąc blisko Messiny Hiszpan odebrał wiadomość, że Nelson w tym porcie 3 dni bawił.

z Wenecyi 6 Lipca z Gazety Berlińskiey.

Według listow odebranych z Neapolu, Eskadra Angielska do Malty przybyła. Tam stanowszy Admirał Nelson rozpoczoł blokadę portu, grożąc zgubą statkom, któreby żywność wprowadzać śmiały. Nie wiadomo kiedy to się stało; można iednak wnosić, że po dniu Czerwca 20 mówią iedni, że Eskadra i Armia Francuzka, są w porcie zamknięte.

Drudzy zaś utrzymuią, że Statki przewozowe odpłynęły d. 11. wraz po umowioney Kapitulacyi; dnia zaś 14 Buonaparte z woiennemi okrętami, przyłączywszy do nich Maltańskie. O czym uwiadomiony Nelson, trzy Angielskie do zamknięcia portu zostawił, z całą zaś flottą poszedł w pogoń. Powieści tak przeciwne sobie, potrzebuią koniecznie rapportow dokładnieyszych.

z Bazilei 15 Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Władza Szwaycarow Prawodawcza postanowiła, ażeby odtąd obrady narodowe z Arau do innego miasta były przeniesione. Podobno ten zaszczyt dostanie się miastu Zurich. Generał en chef Schavenbourg uwolnić kazał 61 mieszkańcow kraiu

Valais, w Berne więzionych od tego czasu, iak broń podniosłszy przeciwko Francuzom, upadli, i Kray na rabunek wystawili.

Rapinat miał publiczną u Direktorow naszych audiencyą; miał mowę, i nowego Direktora Ochs prezentował. W odpowiedzi swoiey prezyduiący Glaire winszował przywróconey Kraiowi spokoyności i zgody domowey; prosząc ażeby Kommisarz chciał sobie zasłużyć na imie dobroczyncy; co ieśliby się stało, może bydź pewnym wdzięczności Szwaycarskiego ludu.

Piszą z Paryża że La Harpe przyioł urząd piątego u nas Direktora, wkrótce do Arau iest spodziewany. Konsulowie Rzymscy winszowali rządowi Szwaycarskiemu dokonaney rewolucyi. To pewna, że od czasu zaszłey ugody między Kommissarzem Rapinat i Direktoryatem, w całym kraiu nie słychać o żadnych rozruchach. Scisła w woysku karność do tego się przyłożyła.

z Rastadu 17. Lipca z Gazety Frankfortskiey.

Deputacya Niemiecka na d. 13. odprawiła 51. posiedzenie, roztrząsaiąc notę Pełnomocnika Cesarskiego w którey radzi rozpoczęcie ustnych konferencyi z Ministrami Francuzkiemi. Spodziewać się trzeba, że na sessyi następuiącey przepisany będzie sposob onych odbywania. D. 14. biegł przez miasto nasze kuryer z Constantinopola do Paryża.

Direktoryat Francuzki uwolnił z pod sekwestru maiątek Hrabiego de Metternich na lewym brzegu Renu położony, nad to kazał onemu wypłacić 30. tysięcy złotych Ryńshich, w nadgrodę dochodow, których dotąd nie odbierał. Powiadaią że nowy Direktor Treilhard nakłonił kollegow swoich do tego postępku. To pewna że Minister Austryacki słowa nie rzekł nikomu.

Listy z Inspruck pisane donoszą, że przez pomienione miasto prowadzą do granic Włoskich działa i ammunicye. Generał Sporck zwiedziwszy kordon cały tamże powrócił. Armia Włoska ma bydź pomnożoną 16. tysiącami żołnierza: druga co się znayduie w Bawaryi, 24. Mówią o werbunku 18. tysięcy ludzi w Bawaryi i Palatinacie, którzy maią bydź przyłączeni do regimentow Austryackich.

z Hagi 17. Lipca z Gazety Berlińskiey.

Zgromadzenie Batawow prawodawcze odbiera dziś z rozmaitych mieysc pisma od wielu obywatelow podpisane, w których oświadczaiąc się przeciwko zaszłym odmianom d. 12. Czerwca, te pochwalaią, które się stały d. 22. Stycznia. Chcąc przyśpieszyć uzbroienie flotty w Texel, wziąć kazano czterech ochotnikow z każdey kompanii Francuzkich woysk w służbie naszey będących. w Rotterdamie pilnie pracuią około budowy okrętow.

z Bruxelles 13. Lipca z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Przysłał z Paryża Direktoryat roskazy, ażeby w mieście naszym przeyrzano wszystkie mieszkania. Stało się wszystko w nocy 300. rozmaitych osob, rozmaitego wieku płci, i stanu, zaprowadzono do więzienia. Nazaiutrz kilku wyiowszy uwolniono wszystkich; toż samo uczyniono w innych miastach; u nas powtórney rewizyi domow wkrótce się spodziewamy.

Donoszą z Ostendy, że Angielska flotta w znaczney sile ukazała się raz ieszcze przed portem, i pod Blankemberg; lecz ponieważ nadbrzeża licznym woyskiem są dziś osadzone, nie lękamy się ażeby co przedsięwzioł nieprzyiaciel. Zaden statek bespiecznie żeglować nie może na morzu naszym te które się odważyły, z trudnością uszły przed pogonią fregat Angielskich, inne na piaskach osiadły.

W Zelandyi woyska Francuzkie wszytko sposobią ku obronie. Wyspa Walcheren dziś naybardziey przez Anglikow zagrożona, wkrótce niedostępną będzie. Sypią gęste batterye na mieyscach do wyądowania łatwych; nie zapominaiąc budowy i uzbroienia woiennych statkow, w tey nadziei, że kiedyżkolwiek służyć mogą do zasłony brzegow i handlu zniszczonego.

Zaciąg maytkow w Belgickich Departamentach, nie naypomyslniey poszedł. Bardzo mało iest takich którzyby ofiarowali się dobrowolnie służyć na Francuzkich okrętach, chociaż w domu siedzą bezczynni. Od niemałego czasu przez Ardenne, idą regimenta od brzegow Oceanu ku Renowi, niektóre nawet, co stały załogą w granicznych twierdzach, w pole wystąpiły.

Dziś przechodził korpus minerow, saperow, i pontonierow z Brestu zprowadzony; za nim pośpieszą inne diwizye. Tak więc gdy się rozwięzuie armia Angielską zwana, Direktoryat inną powiększa na granicach Niemieckich.

z Augspurga 10. Lipca z Gazety Berlińskiey.

Kupcy Illiryiscy przybywszy do Semlina d. 15. Czerwca, przynieśli wiadomość o powtórnym zwycięztwie, które buntownik Passwan Oglou miał odnieść nad armią Seraskiera Kapitana Baszy. Po wygraney ścigał uchodzących Turkow bardzo długo, zabrał wielką zdobycz w obozie i wsiach okolicznych; na tey przestaiąc, spokoynie powrócił do Widdinu.

Y to ieszcze przydaią, że 15. statkow mąką ładownich zdobył na dunaiu. Powtórna bitwa, o którey mówią Illiryiczykowie, podobno będzie taż sama, cośmy o niey wiadomość odebrali z Wiednia.